

**ĪPAŠU UZDEVUMU MINISTRS
SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJAS LIETĀS**

Brīvības ielā 39, Rīgā, LV-1010, tālr. 67365332, fakss 67365335; e-pasts:iumsils@integracija.gov.lv

Rīgā

11.12.2007.Nr. 04-01012/1611
Uz 06.12.2007.Nr.12/2-7-n/289-(9/07)

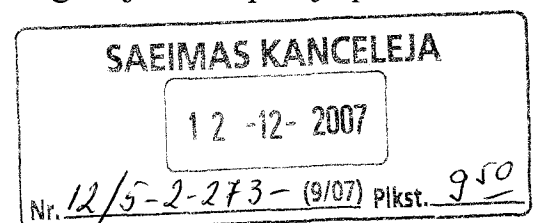
Saeimas Kancelejai
Jēkaba ielā 11
Rīgā, LV-1811

Par Saeimas deputātu jautājumu

Atsaucoties uz Saeimas Kancelejas lūgumu sniegt atbildi uz Saeimas deputātu sagatavotajiem jautājumiem par Latvijas nepilsoņu integrāciju (jautājumu reģistra Nr. 40/J9), saskaņā ar Saeimas Kārtības ruļļa 121.pantu informēju Saeimas deputātus, ka:

1. Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts (turpmāk – Sekretariāts) sadarbībā ar Naturalizācijas pārvaldi ir uzsācis darbu pie pētījuma *Ceļā uz pilsonisku sabiedrību III* (turpmāk – Pētījums). Pētījuma mērķis ir identificēt, kādi faktori ietekmē Latvijas pilsoņu kopuma veidošanos un pilsonības iegūšanas procesu, noskaidrot kopīgo un atšķirīgo pilsoņu un nepilsoņu vērtīborientācijas jomā, pilsoniskās apziņas veidošanās procesā, piederības un drošības sajūtas aspektā. Pētījumā vienlaikus tiks noskaidrota sabiedrības attieksme par līdzdalību politiskajos procesos, pētīta līdzdalības prakse un tās saistība ar pilsoniskumu, kā arī uzzināta attieksme par dažādiem pilsoniskās apziņas paaugstināšanas mehānismiem, piemēram, Pilsoņu dienu. Plānots, ka Pētījums tiks pabeigts 2008.gada jūlijā.

2. Kā jau minēts iepriekš, Sekretariāts ir uzsācis darbu pie Pētījuma īstenošanas, kur arī plānots noskaidrot pilsonības iegūšanas veicinošos un kavējošos faktorus. Sekretariāts šobrīd izstrādā politikas plānošanas dokumentu „Sabiedrības integrācijas politikas pamatnostādnes 2008.-2018.gads” (turpmāk – Pamatnostādnes), kur tiek uzsvērts, ka sabiedrības integrācija ir divpusējs process,

kurā no vienas puses ir valsts politikas plānošana, bet ne mazāk svarīga ir iedzīvotāju līdzdalība un aktivitāte, vēlme piedalīties valsts un sabiedrības dzīvē un vēlme to veidot. Viens no Pamatnostādnēs definētajiem rīcības virzieniem ir „Demokrātijas un pilsoniskās sabiedrības stiprināšana”, kura ietvaros ir paredzēts īstenot aktivitātes, kas saistītas ar pilsonības iegūšanas procesa pilnveidošanu.

Plānojot un īstenojot sabiedrības integrācijas politiku tiek ņemts vērā sabiedrības neviendabīgais sastāvs, īpaši uzsverot to, ka sekmīga integrācijas politikas īstenošana ir atkarīga gan no politikas plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos atspoguļotās valsts politiskās gribas un publiskās varas rīcības, gan no sabiedrības spējas un vēlmes iepazīt, pieņemt un cienīt atšķirīgo, kā arī aktīvi iesaistīties, sadarboties un līdzdarboties savas apkaimes, kopienas, reģiona, valsts un Eiropas attīstības procesos. Aktīva iedzīvotāju līdzdalība ir būtisks sekmīga sabiedrības integrācijas procesa priekšnoteikums. Līdzdalības veicināšana un līdzdalības iespēju popularizēšana ir viens no Sekretariāta galvenajiem uzdevumiem un pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas kontekstā Sekretariāts, tāpat kā pilsoniskā sabiedrība, nešķiro Latvijas iedzīvotājus pilsoņos un nepilsoņos.

3. Informēju, ka Sekretariāts nav saskāries ar informāciju, kas liecinātu par šķēršļiem un apgrūtinājumiem naturalizācijas procedūrā invaliditātes vai vecuma dēļ. Lai noskaidrotu iespējamās problēmas un riskus, Sekretariāts īsteno iepriekš minēto Pētījumu un, ja tiktu saņemti fakti, ka šīm sabiedrības grupām naturalizācijas procedūra ir apgrūtināta, Sekretariāts rosinātu Naturalizācijas pārvaldi izstrādāt attiecīgus likumdošanas priekšlikumus.

4. Šobrīd Latvijā ir pieejams ļoti plašs līdzdalības iespēju spektrs, ko nodrošina Latvijas tiesiskā vide. Latvijā gan pilsoņiem, gan nepilsoņiem ir pieejamas šādas politiskās līdzdalības formas:

- aktīva dalība politiskajās partijās;
- aktīva dalība nevalstiskajās organizācijās;
- dalība politiskās demonstrācijās, industriālajos un mājsaimniecības problēmām veltītajos streikos, kuru mērķis ir publiskās politikas mainīšana;
- dalība patērētāju apvienībās publiskajā sektorā;
- dalība valdības konsultatīvajās padomēs, komitejās, darba grupās;
- pārstāvju iesaistīšanās sociālās politikas īstenošanā;
- dažādas citas sabiedriskās aktivitāšu formas.

Vienlaikus spēkā esošā likumdošana paredz plašas iespējas nepilsoņiem piedalīties publiskajā dzīvē vietējās varas vai pašvaldības līmenī, kā arī aizstāvēt savas tiesības pret vietējo varas iestāžu prettiesisku rīcību, proti:

- 1) Likuma „Par pašvaldībām” 26.panta otrajā daļā ir noteikts, ka domes (padomes) sēdes ir atklātas, ja likumā nav noteikts citādi. Domes (padomes)

lēmumi, kā arī domes (padomes) sēžu protokoli ir publiski pieejami. Līdz ar to, ikvienam pašvaldības iedzīvotājam ir tiesības piedalīties vietējās pašvaldības domes (padomes) sēdē un iepazīties ar pieņemtajiem lēmumiem;

2) Likuma „Par pašvaldībām” 52.pantā ir noteikts, ka, ja ne mazāk kā viena ceturtdaļa no attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā reģistrētiem iedzīvotājiem ir ārvalstnieki un bezvalstnieki, dome (padome) var izveidot ārvalstnieku un bezvalstnieku lietu komiteju, kuras darbībā atsevišķos jautājumos pieaicināmi ārvalstnieki un bezvalstnieki;

3) Ikvienam attiecīgās pašvaldības iedzīvotājam ir tiesības piedalīties publiskā apspriešanās un izteikt viedokli attiecīgā jautājumā;

4) Administratīvā procesa likums (APL) neparedz ierobežojumus nepilsoņiem piedalīties administratīvajā procesā un pārsūdzēt nelabvēlīgus administratīvos aktus un iestādes faktisko rīcību. Nepilsoņiem atbilstoši APL 54., 61. un 62.pantam kā ikvienam administratīvā procesa dalībniekam ir tiesības iepazīties ar lietu un izteikt viedokli;

5) Likumā „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” ikvienai personai ir paredzētas tiesības vērsties iestādē ar iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu un saņemt atbildi pēc būtības.

Viens no būtiskiem instrumentiem nepilsoņu līdzdalības veicināšanai lēmumu pieņemšanas procesos ir pašvaldību sabiedrības integrācijas komisijas (padomes), kuru kompetencē ietilpst piedalīšanās sabiedrības integrācijas programmu izstrādāšanā, iedzīvotāju pilsoniskās līdzdalības veicināšana, sadarbības ar nacionālo minoritāšu biedrībām pilnveidošana, līdzdalība sabiedrības integrāciju veicinošu projektu realizēšanā, kā arī citu ar sabiedrības integrāciju saistītu jautājumu risināšana. Tā, piemēram, komisiju darba rezultātā 2004. gadā Rēzeknē nodibināts Nacionālo biedrību kultūras nams, Liepājā īstenots projekts “Integrētas sabiedrības vērtību attīstība Liepājā” (informācijas sniegšana ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību par sabiedrības integrācijas un pilsonības jautājumiem, kā arī latviešu valodas kursu organizēšana Latvijas pilsonības pretendentiem), pieņemta Jelgavas Sabiedrības integrācijas programma, 2005. gadā Jelgavā īstenots projekts “Siltās mājas”, kura ietvaros vecākā gadagājuma nepilsoņiem sniegta informācija par pilsonības iegūšanas jautājumiem.

Sabiedrības integrācijas komisijas (padomes) darbojas lielāko Latvijas pilsētu pašvaldībās, un to darbā savas kompetences ietvaros aktīvi piedalās atbildīgās amatpersonas (piemēram, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē, Ventspilī). Ventspilī ir izveidota un ar balsošanas tiesībām pašvaldības sastāvā veiksmīgi darbojas Nepilsoņu lietu komisija.

Īpaši vēlos uzsvērt, ka aizvien efektīvāka kļūst nevalstisko organizāciju līdzdalība politikas veidošanā, īstenošanā un uzraudzībā un, kā jau minēts iepriekš, līdzdalība nevalstiskajās organizācijās nav atkarīga no pilsonības kritērija, jo saskaņā ar Biedrību un nodibinājumu likumu Latvijas pilsoņiem un nepilsoņiem ir

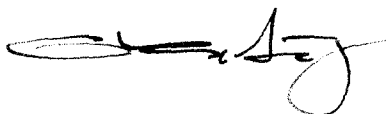
nepilsoņiem ir vienādas iespējas dibināt NVO un darboties tajās. Tas nozīmē, ka ikvienam Latvijas iedzīvotājam, ja viņš to vēlas ir garantētas līdzdalības iespējas un iespējas ietekmēt sabiedrībā nozīmīgu lēmumu pieņemšanu.

5. 2007. gadā Sekretariāts uzsāka darbu pie Programmas „Valsts atbalsts mazākumtautībām Latvijā 2008.-2012.gadam”(turpmāk – Programma) izstrādes. Programmā tiks atspoguļots Eiropas Padomes dalībvalstu normatīvo aktu, programmu, citu dokumentu un institūciju darbības mazākumtautību atbalsta jomā.

Pētījuma analīze un Programma paredz uzlabot valsts atbalsta mazākumtautībām efektivitāti, veicināt mazākumtautību savdabības un kultūras saglabāšanu un attīstību, veicināt starpkultūru dialogu, uzlabot sadarbību starp valsts institūcijām un mazākumtautību NVO pilsoniskās sabiedrības attīstībā Latvijā, kā arī paaugstināt Latvijas sabiedrības kultūrkompetenci.

Ar cieņu,

ministrs

O.Kastēns

Kleinberga, 67365339

Anita.kleinberga@integracija.gov.lv